

Lanling Xiaoxiaosheng
SLIVOV CVET V ZLATI VAZI

prevedla Katja Kolšek

62. poglavje

Smrt Šeste gospe

Ko je Ximen Qing spoznal, da Li Ping'er ne bo pozdravilo nobeno zdravilo, in so mu vsi jasnovidci potrdili, da zanjo ni več upanja, ni vedel, kaj naj še stori. Sprva je Li Ping'er še poskušala vstati, se obleči, si počesati lase in vstati iz postelje, ko je morala na malo potrebo. Sčasoma pa je jedla vse manj in postajala vse bolj shujšana. Nekoč kot cvetoča roža je v zelo kratkem času oslabela in se povsem posušila. Sama ni več mogla vstati iz postelje. Od takrat so njeno posteljnino prekrivali s travnatim papirjem, služabnice pa so ves čas prižigale kadila, da se ne bi širil neprijeten vonj. Ximen Qing je opazil, da so njene roke tanke kot srebrne niti. Skoraj ves čas je v solzah preživel ob njeni postelji in se do svojega urada odpravil le vsak drugi dan.

»Dragi mož,« mu je rekla gospa Li Ping'er, »ne smeš zanemarjati svojih dolžnosti. Bojim se, da boš zaostal pri opravljanju svojih uradniških obveznosti. Naj te ne skrbi zame. Imam samo nekaj tegob, vendar bi si hitro opomogla, če le ne bi krvavela in bi lahko kaj pojedla in popila. Moški si, ne spodobi se, da ves čas ostajaš doma z menoj.«

»Sestra,« je v solzah odvrnil Ximen, »kako naj te pustim samo, ko vidim, da trpiš?«

»Oh, ti tepček, če je usoda taka, da moram oditi, kdo ji lahko to prepreči? Le eno stvar ti želim povedati. Ne vem, zakaj, a ko sem sama v hiši, me spreletavajo srhljiva občutja. Nenehno vidim sence pred očmi, ponoči pa me preganjajo more. Napadajo me možje z meči in koli, prepirajo se in me tepejo. Otroka trgajo iz mojega naročja in me porivajo na tla. Nato se pojavi moj bivši mož in mi

reče, da ima novo hišo ter želi, da grem z njim. A tega ti nisem nameravala povedati.«

»Ko človek umre,« ji je rekel Ximen Qing, »ugasne kot svetilka in kdo ve, kam gre potem! To je zato, ker si že tako dolgo bolna in si zaradi krvavenja izgubila toliko krvi. Ne verjamem, da te resnično preganjajo zle sile, a bom vseeno prosil opata Wuja za nekaj talismanov in jih obesil na vrata tvoje sobe. Potem bomo videli, ali v tej hiši resnično strašijo duhovi ali ne.«

Še preden je povedal do konca, je pohitel na zunanje dvorišče in ukazal Dai'anu, naj iz Templja žadovega cesarja priskrbi talismane.

Na poti je Dai'an srečal Ying Bojueja in Xie Xidaja, zato je hitro sestopil s konja. »Kam si namenjen?« ga je vprašal Ying. »Je tvoj gospodar doma?«

»Da, oče je doma,« je odvrnil Dai'an. »V Tempelj žadovega cesarja grem po nekaj urokov.«

Prijatelja sta bila namenjena k Ximen Qingu. »Ko je brat Xie izvedel, kako je z gospo Li Ping'er, je bil zelo pretresen,« je rekel Bojue. »Prišla sva poizvedet, kako je z njo.«

»Zadnjih nekaj dni je tako shujšala, da si sploh ni več podobna. Resnično ne vem več, kaj naj storim,« je odgovoril Ximen.

»Zakaj si poslal Dai'ana v tempelj?« je vprašal Bojue.

Ximen jima je povedal o nočnih morah, ki pestijo gospo Li Ping'er. »Ustrašil sem se, da v hiši morda res strašijo zli duhovi, zato sem slugo hitro poslal po dva talismana, da bi jih odgnal.«

»Oh,« je dejal Xie Xida, »prepričan sem, da to ni razlog za njeno slabo zdravje. Tukaj ni nikakršnih duhov.«

Bojue je nadaljeval: »Brat, če se želiš znebiti zlih duhov, je to zelo preprosto. Daoistični duhovnik Pan iz Templja petih svetih gora zunaj mesta obvlada čarobno moč petih obredov groma in je več izganjanja vseh vrst hudičev. Poznan je kot Pan – lovec na demone.

S svojimi talismani in čarobnimi napitki je že veliko ljudem pomagal pri raznovrstnih tegobah. Takoj pošlji ponj, brat, in povedal nam bo, ali so v prostorih gospe na delu zli duhovi ali ne. In v rešnici, če ga boš poprosil, da pozdravi tvojo ženo, jo bo morda tudi znal pozdraviti.«

»Brž ko se deček vrne od opata Wuja, ga bom poslal z vama po Pana,« je rekel Ximen.

»Ne bova ga čakala,« je rekel Bojue. »Kar takoj bova krenila na pot. Srčno upam, da se bo dalo tvojo ženo pozdraviti, in če lahko kakor koli pomagam, bom to tudi storil, pa če bi moral tja oditi po vseh štirih.« Takoj po tem, ko je to izrekel, sta s Xidajem vstala in se odpravila.

Ko se je Dai'an vrnil s talismanoma, so ju pri priči obesili na vrata soban gospe Li Ping'er. A že tisto noč je pri njej znova strašilo. Ximen Qingu je rekla: »Pravkar je bil tu neki malopridnež z dvema moškima, ki sta me hotela odpeljati. Ko so te zagledali pri vratih, so takoj zbežali.«

»Ne verjemi v duhove, nič hudega se ti ne bo zgodilo,« jo je pomiril Ximen Qing. »Brat Ying pravi, da so te stvari posledica tvoje šibkosti. Povedal mi je za daoističnega mojstra Pana, ki živi zunaj mesta. On zna priskrbeti zelo učinkovite talismane in napoje ter izganjati zle duhove. Prosil sem brata Yinga, naj ga jutri zgodaj zjutraj pripelje, in prepričan sem, da bo pregnal vse zle sile!«

»Oh, bratec,« je rekla gospa Li Ping'er, »brž pošlji ponj. Tisti mrtvec je odšel v jezi, bojim se, da se bo vrnil in me vzel s seboj. Nemudoma ga pripelji!«

»Če te je strah, lahko prosim Wu Yin'er, da ti nekaj dni dela družbo,« je predlagal Ximen Qing.

Gospa Li Ping'er je odkimala. »Nočem ji povzročati težav,« je rekla. »Ne bi želela, da zaradi mene zanemarja svoje delo doma.«

»Kaj pa, če pride zate skrbet stara tetka Feng?« je vprašal Ximen Qing.

Gospa Li Ping'er je prikimala in Ximen Qing je nemudoma poslal Lai'ana, naj gre ponjo na Levjo ulico. Ko je prispel, so bila vrata zaklenjena, stare ženice pa ni bilo doma. Lai'an je ženi Lai Zhaa naročil, naj starki, takoj ko se vrne, pove, da jo Šesta gospa Li Ping'er nujno potrebuje.

Ximen Qing je Dai'anu ukazal, naj naslednje jutro skupaj z Ying Bojuejem odide v Tempelj petih svetih gora po duhovnika Pana.

Naslednji dan je prišla nuna Wang in prinesla s seboj škatlo z lepljivim rižem, dvajset velikih mlečnih kolačev in manjšo škatlo vkuhanih jajčevcev. Ko jo je zagledala, je gospa Li Ping'er takoj prosila, naj ji pomaga, da se dvigne v sedeči položaj.

»Mati Wang,« je rekla, »vse odkar ste zame dali natisniti tista sveta besedila, vas nisem videla. Čeprav sem bila zelo bolna, me niste nikoli obiskali.«

»Gospa, resnično nisem vedela za vašo bolezen,« je odgovorila nuna. »Šele včeraj, ko je vaša visokost poslala vašo služabnico v samostan, sem izvedela, da ste bolni. In ko že omenjate tista besedila, sploh ne veste, kakšne težave sem imela s tisto hudobno staro nuno Xue! Spomnite se, da ste rekli, da bova šli skupaj k tiskarju, da se dogovoriva. Vendar pa jaz od tega dogovora nisem imela nič. Ona je na skrivaj prepričala tiskarja, da ji je dal pet taelov srebra. Sama nisem prejela niti počenega groša. Ko bo ta stara večča umrla, bo šla naravnost v najgloblji del pekla. Tako me je razjezila, da sem celo pozabila na rojstnodnevno praznovanje njene visokosti Prve gospe.«

»Vsak ima svojo karmo,« je rekla Li Ping'er, »pustite, da gre svojo pot, in ne delajte veliko hrupa za nič.«

»Nisem hotela delati iz muhe slona,« je odvrnila nuna.

»Toda njena visokost Prva gospa je zaradi vas zelo nejevoljna,« je nadaljevala Li Ping'er, »pravi, da ji nikoli niste recitirali svetih spisov.«

»Oh, moj sveti bodisatva!« je zastokala nuna Wang. »Ne trdim, da sem kakšna svetnica, a nikoli si ne bi drznila pozabiti recitirati svetih suter za njeno visočanstvo. Ves čas sem jih brala zanjo. Samo včeraj jih nisem, ko je bil mesec naokrog. Povedala sem ji, da sem malo pred tem izvedela za vašo bolezen in da vam lahko ponudim le riž, vloženo sadje in kolače, ki jih boste lahko užili skupaj z ovseno kašo. Njena visokost Prva gospa je pome poslala Xiaoyu.«

Xiaoyu je odprla škatle, gospa Li Ping'er jih je pogledala in se nuni zahvalila. Nato je nuna rekla: »Yingchun, pojdi, prosim, in pogrej te kolače. Rada bi videla, da vaša gospodarica kaj poje.«

Xiaoyu je odnesla stvari, medtem pa je gospa naročila, da nuni postrežejo s čajem.

»Čaj sem že pila pri Prvi gospe,« je rekla nuna. »Rada bi le, da zaužijete vsaj malo kaše.«

Yingchun je pripravila mizo, nanjo postavila štiri vrste čajnih sladic in jih ponudila nuni. Za gospo Li Ping'er je prinesla nekaj kaše in krožnik vkuhanih sladkih kumar in jajčevcev ter krožnik z dvema na pari pripravljenima mlečnima kolačema. Tam so bili dve skodelici kaše in par majhnih jedilnih paličic iz ebenovine. Yingchun in Ruyi'er sta držali skodelici in gospe Li Ping'er pomagali pri jedi. Toda ta je le malce posrebala kašo in dvakrat zagrizla v kolaček. Nato je zmajala z glavo in ni hotela več jesti. Prosila ju je, naj vse skupaj odneseta.

»Potruditi se morate nekaj popiti in pojesti,« je rekla nuna Wang. »Pojejte no še malo. Kaša je zelo okusna!«

»Z veseljem bi, če bi le lahko,« je rekla Li Ping'er.

Nuna Wang jo je pokrila z odejo in se zgrozila ob tem, kako shirana je gospa Li Ping'er. »Gospa,« je rekla, »ko sem vas nazadnje videla, ste bili polnejše postave. Kako to, da ste tako shujšali?«

»Nekaj časa se je že zdelo, da gre na bolje,« je rekla Ruyi'er. »Nato jo je nekaj razjezilo in bolezen se je vrnila. Oče je poslal po dvornega zdravnika in ta ji je dal neko zdravilo, od katerega si je dodobra opomogla. Toda pri osmih mesecih se je mali bratec nečesa močno ustrašil in težko zbolel. Gospodarica ga je dan in noč opazovala in skrbela zanj, tako da ni zatisnila niti očesa. Upala je, da se bo pozdravil, vendar je na žalost nenadoma umrl. Nato je vse dni jokala in vzdihovala. V srcu sta se ji spet naselili žalost in jeza, in na koncu je prišla v stanje, ki ga ne bi mogel prenašati nihče, pa če bi bil narejen iz železa in kamna. Vsak bi jadikoval drugim in se tako osvobodil bremena, gospa pa noče o tem govoriti z nikomer. Tu in tam kaj pove, vendar zgolj pod prisilo.«

»Kdo jo je tako razhudil?« je vprašala nuna. »Vaš gospod jo srčno ljubi in njena visokost jo spoštuje. Okrog nje se vrti še pet, šest mladenk, in ne predstavljam si, da bi jo lahko katera od njih tako razjezila.«

»Ah, vi ne veste,« je rekla Ruyi'er. Mlajši dekli je naročila, naj gre pogledat, ali so vrata zaprta, in nadaljevala: »Peta gospa je bila tista. Njena mačka je tako močno opraskala bratčevo roko, da je dobil napad. Gospodar je prišel in jo vprašal, kaj se je zgodilo, a mu ni hotela povedati. Na koncu mu je povedala njena visokost in mačko je dal nemudoma usmrtiti. Peta gospa mu tega ni nikoli oprostila in je na vse nas še naprej zlivala svoj žolč. Bratec je potem v osmem mesecu umrl. Peta gospa je bila presrečna in odtlej ni prenehala z napadi. Vse to se je slišalo v sobo moje gospe, ki je ob tem neizogibno trpela in jokala. Od same togote in žalosti je zbolela. Samo Nebo ve, kako dobrega srca je! Do drugih gospa ni bila nikoli nesramna. Nikoli ni nosila lepih oblek, če jih niso oblekle tudi

preostale gospe. Nikogar ni, do katerega moja gospa ne bi bila kdaj prijazna. Težava pa je, da preostale dame, kljub temu da od nje rade prejemajo darove, o njej nimajo povedati ene same lepe stvari.«

Nuna je vprašala: »Kaj hočeš reči?«

Ruyi'er je odvrnila: »Govorim o gospe Pan, materi Pete gospe. Kadar koli je oče prebil noč v sobi Pete gospe, je stara gospa prišla in v hiši prespala noč. In ko je odhajala, moja visokost nikoli ni pustila, da bi odšla praznih rok. Podarila ji je kakšno blago za šivanje oblek in čevljev ali kaj drugega. Še denar ji je dajala, a Peta gospa še vedno ne najde ene same lepe besede zanjo!«

»Oh, dekle!« je zavpila Li Ping'er. »Ne pritožuj se toliko! Pusti jih, naj govorijo, kar hočejo. Nebo je vsemogočno in vendar se Zemlja nikoli ne hvali; Zemlja je trdna, vendar nikoli ne spregovori.«

»O, Buda, moj gospod!« je vzkljnila nuna Wang. »Nihče se ne zaveda, kako dobrega srca ste! Toda Nebo vse vidi. Opazilo bo vaša lepa dejanja in vas nagradilo.«

»Častitljiva Wang,« je rekla gospa Li Ping'er, »s čim pa naj bi bila nagrajena? Še svojega lastnega otroka sem izgubila. Tako zelo trpim in tako neprijetne telesne tegobe imam, da bom tudi kot duša ostala nečista. Učiteljica Wang, rada bi vam plačala še nekaj srebrnikov, da po moji smrti najamete nekaj nun, da bodo za mojo dušo zapele kar se da veliko suter in me za vedno odrešile te slabe karme.«

»Ne glejte tako daleč naprej v prihodnost,« je dejala nuna Wang. »Vaše srce je tako dobro, da vas bo varovalo samo Nebo.«

Med njunim pogovorom je prišel Qintong.

»Oče je rekel, da je treba pospraviti njegovo sobo,« je rekla Yingchun. »Stric Hua je ravnokar prišel na obisk h gospe. Na zunanjem dvorišču čaka.«

Nuna Wang se je dvignila na noge. »Na zunanje dvorišče moram,« je rekla.

»Učiteljica,« je rekla gospa Li Ping'er, »ne odidite še. Želim si, da bi še nekaj dni ostali z mano. O nečem bi se rada pogovorila z vami.« Redovnica je obljubila, da bo ostala.

Ximen Qing je v hišo pripeljal strica Huaja. Gospa Li Ping'er je nepremično ležala na postelji in ni spregovorila niti besede. Stric Hua je rekel: »Še do včeraj nisem vedel, da ste zboleli. Prišel sem posebej za to, da Vas vidim.«

»Kako lepo od Vas,« je odgovorila gospa Li Ping'er in se z obrazom obrnila proti zidu.

Stric Hua je še nekaj časa posedel, potem pa se s Ximen Qingom vrnil na zunanje dvorišče. »Ko je bil naš pokojni stric, vodja evnuhov, najvišji branilec Guangnana,« je dejal svojemu gostitelju, »je prinesel zdravilo iz posebne vrste ginsenga. Bojda zdravi vse ženske bolezni. Če ga bo použila pet koščkov, zmešanih z nekoliko vina, bo to zaustavilo krvavitev. Vem, da to zdravilo ima. Zakaj ga torej ne užije?«

Ximen Qing je odvrnil: »Saj ga je že poizkusila. Včeraj me je obiskal sodnik Hu. Povedal sem mu za njeno bolezen in tudi on mi je svetoval nekakšno zdravilo: beli petelinov greben, pomešan z malo oglja in vina. Použila ga je in za en dan se je njena krvavitev ustavila, a že naslednjega dne je bilo še slabše.«

»Zelo težak primer,« je dejal Hua Zi, »svak, mislim, da je najbolje, da kar začneš izbirati primerno krsto. Jutri bom poslal tudi ženo, da jo obišče.« S temi besedami je odšel.

Medtem ko sta dojilja in Yingchun postiljali posteljo gospe Li Ping'er, je vstopila tetka Feng. Priklonila se je in Ruyi'er ji je rekla: »Presvetla tetka Feng, kako to, da niste že včeraj prišli pogledat gospodarice, ko pa je gospod poslal po vas? Lai'an je dejal, da so bila vaša vrata zaklenjena. Kod ste pa hodili?«

»Ne morem vam povedati, kako težko življenje imam zadnje čase,« je potožila starka Feng. »Vsak dan grem v tempelj opraviti

molitev. Že zarana odrinem od doma in zaradi te ali one zadeve se vsak dan vrnem šele, ko pade mrak. Ko se vrnem, se vsak dan oglasi pri meni na obisku kakšen menih. Častitljivi Chang ali častitljivi Li ali častitljivi Wang.«

»Tako stara žena, kot ste vi, pa toliko obiskov duhovnikov, kako to?!« je rekla Ruyi'er. »Prvič slišimo za častitljivega Wanga!«

Li Ping'er se je nasmehnila in rekla: »Stara tetka vedno trosi neumnosti.«

Nato je Ruyi'er rekla: »Tetka Feng, še ko vas kličemo, nočete priti. Zadnjih nekaj dni naša gospodarica ni imela ničesar za pod zob in je postala nestrpna. Sedaj pa ste jo, brž ko ste vstopili, že spravili v smeh. Če boste le ostali pri gospe nekaj dni zapored, sem prepričana, da se bo pozdravila.«

»Jaz sem najboljša zdravnica za preganjanje skrbi,« je rekla starica in se še enkrat zasmejala. Nato se je obrnila h gospe Li Ping'er in dejala: »Upala sem, da vas bom videla v boljšem stanju. Ali se lahko dvignete s postelje, ko bi se morali olajšati?«

»Ko bi se le lahko,« je dejala Yingchun. »Do pred nekaj dnevi se je še nekako spravila iz postelje, zadnja dva dneva pa na postelji pod njo zgolj podlagamo papir.«

Med njunim pogovorom je vstopil Ximen Qing. »Tetka Feng, vi bi morali biti že od samega začetka pri gospe, zakaj vas tako dolgo ni bilo naokrog?«

»Presvetli gospod, saj veste, da je sedaj čas za vlaganje zelenjave, ki jo moram imeti, če koga pripeljejo. Nimam drugih možnosti, da bi jo kje nakupila.«

»Zakaj pa mi niste rekli?« je dejal Ximen Qing. »Ravno včeraj sem dal na svojem posestvu izkopati zelenjavo in bi vam lahko odstopil mernik ali dva.«

»Večno vam bom služila, vaša gnada,« je dejala stara ženica in odšla v drugo sobo.

Ximen Qing je sedel poleg postelje, Yingchun pa je prižgala kadilo. »Kako se počutiš danes?« je Ximen Qing vprašal gospo Li Ping'er, nato pa Yingchun dejal: »Je vaša mati pojedla kaj ovsene kaše?«

»Ko bi vsaj! Učiteljica Wang je prinesla nekaj mlečnih kolačev, vendar jih je gospodarica le pokusila in vzela malo porcijo ovsene kaše, ostalo pa pustila.«

»Brat Ying in deček An sta šla po duhovnika Pana,« je rekel Ximen Qing, »vendar ga ni bilo v templju. Jutri bom poslal Laibaoja.«

»Oh, prosim, nemudoma pošlji ponj, vsakokrat, ko zaprem oči, vidim mrtveca.«

»To je zato, ker je tvoj duh tako oslabil,« je dejal Ximen Qing. »Poskusi se zbrati in počitek bo pregnal takšne podobe. Ko pride duhovnik, bo izgnal vse zle duhove, ki so naokoli. Dal ti bo tudi zdravilo in kmalu boš spet bolje.«

Gospa Li Ping'er pa je dejala: »Brat moj, zame ni več upanja. Od nekdaj sem si želela, da bi se postarala s teboj, sedaj pa pri rosnih sedemindvajsetih letih umiram. Kako kruta je usoda, da te moram zapustiti! Odšla bom in ne bom te več videla, dokler se ne boš tudi ti pojavil na vhodu senc.« Vzela je njegove roke v svoje in tiho za ihtela, močnejšega glasu pa ni zmogla dati od sebe.

Ximen je jokal z njo. »Sestra,« je dejal, »če je še kaj, kar bi mi želela povedati, je sedaj čas.«

Med njunim jokom je vstopil Quintong in dejal: »Prispel je uradnik z vašega sodišča. Rekel je, da je jutri petnajsti in da je veliko stvari, ki jih je treba postoriti. Vedel bi rad, ali boste prišli ali ne.«

»Jutri ne morem oditi v urad,« je rekel Ximen Qing. »Vzemite eno od mojih kartic in povejte sodniku Xiaju, naj brez mene poskrbi za poklon pred cesarsko ploščo.« Quintong je prikimal in odšel.

Gospa Li Ping'er je nato rekla: »Brat, moraš oditi v urad. Ne zanemarjaj svojih dolžnosti! Čeprav umiram, še ne bom tako kmalu odšla!«

»Vseeno bom raje ostal in pazil nate. Rad bi, da skrbno paziš nase in si ne dovoliš, da bi te obhajale zle misli. Stric Hua mi je rekel, naj priskrbim deske za tvojo krsto in tako preženem zle duhove.«

Gospa Li Ping'er je prikimala. »Prav,« je dejala, »vendar se ne pusti ogoljufati. Za les ne smeš odšteti več kot deset taelov. In če me resnično šteješ za svojo ženo, ne dovoli, da me sežgejo, ko umrem, temveč me pokoplji poleg svoje Prve žene. Tako bom morda po smrti imela tudi sama nekaj koristi od darovanj na njenem grobu. Zato nikar ne zapravljaj preveč denarja za deske za mojo krsto. Imaš veliko posestvo in misliti moraš na prihodnost.«

Te besede so bile kot nož, ki se je zaril v Ximen Qingovo srce, in kot meč, ki je razparal njegova jetra. »Sestra,« je rekel, »zakaj tako govoriš? Tudi če bi bil popoln revež, ne bi nikoli tako sramotno ravnal s tabo.«

Takrat je vstopila Wu Yueniang z majhno škatlo dišečih jabolk v rokah. »Moja svakinja jih pošilja posebej za vas,« je dejala gospe Li Ping'er. Yingchun je prosila, naj jih opere, nareže in prinese gospe.

»Kako zelo prijazno od gospodične Wu,« je dejala gospa Li Ping'er. Ko jih je Yingchun olupila, narezala in zložila na krožnik, je gospo Li Ping'er skušala prepričati, naj poje kakšen kos. Vendar ga je lahko ona zgolj malce posesala in izpljunila. Yueniang se je zbala, da jo morda moti, in se takoj obrnila z obrazom proti zidu.

Ximen Qing in Yueniang sta stopila iz sobe, da bi se pogovorila o njej. »Bojim se, da je z njo že zelo slabo. Po njeno krsto boš moral, preden bo prepozno.«

»Tudi brat Hua je danes to rekel in tudi z njo sem že govoril o tem. Rekla je, da ne smem zapraviti veliko denarja, ker moram v prihodnosti poskrbeti za toliko ljudi. Zadelo me je naravnost v srce. Vendar mislim, da bom počakal, da pride duhovnik Pan, in si šel šele nato ogledovat krste.«

Yueniang je dejala: »Očitno ne vidiš, v kakšnem stanju je. Poglej, kako se je spremenila. Tako je shirana, da ne more pogoltniti niti ene same kapljice vode, ti pa še upaš, da se ji bo obrnilo na bolje? Sprijazniti se moramo z dejstvi. Če pa se ji zdravje povrne, lahko krsto komu milostno podarimo. To nas ne bo preveč stalo.«

Ximen Qing je odvrnil: »Naredil bom, kot ste veleli ...« Odkorakal je v veliko dvorano in ukazal poklicati Bena. Rekel je: »Ali morda veste, pri kom bi lahko kupili kakovostne deske za krste? Skupaj z mojim nečakom, Chen Jingijem, pojdita pogledat, kje bi se našel kakovosten komplet. S seboj ne pozabita vzeti denarja.«

Ben IV. je dejal: »Mislim, da ima poveljnik Chen v svoji prodajalni na glavni ulici dokaj kakovostne deske.«

Ximen Qing je poslal po Chen Jingjija in mu naročil: »Pojdi k njeni visokosti in jo prosi za pet kosov srebra, nato pa pojdita z Benom pogledat za deske.«

Chen Jingji je odhitel v hišo in vzel denar, nato pa odšel z Benom. Vrnil se je šele popoldne in poročal: »Šla sva do Chena in si ogledala vse deske, ki jih premore, vendar se nama ni zdelo, da so kaj prida ali poceni. Na poti nazaj sva srečala mojstra Qiaa. Povedal nama je, da ima izobraženec Shang zelo dober komplet desk. Njegov oče jih je kupil v Chengduju v Sichuanu, kjer je bil nekoč sodnik. Pripeljal jih je za svojo ženo. Prvotno sta bila dva kompleta, a so uporabili samo enega. Znamka se imenuje ‚Jama breskovih cvetov‘. Komplet sestavlja pet kosov, stranici, pokrov, površje in dno, vse skupaj za tristo sedemdeset taelov. Z mojstrom Qiaom sva si jih šla ogledat in nedvomno gre za odličen komplet. Mojster Qiao se je dolgo časa pogajal s Shangom in na koncu je ta ceno znižal za petdeset taelov. Če ne bi bil primoran plačati za izpit, ki ga namerava naslednje leto opravljati v prestolnici, desk sploh ne bi prodal.«

Ximen Qing je rekel: »Brž vzemi tristo dvajset taelov in nabavi deske, saj se čas izteka.«

»Prejel je že dvesto petdeset taelov za predplačilo,« je rekel Jingji, »kar pomeni, da mu moramo plačati še sedemdeset.« Ponovno sta odšla na notranje dvorišče in Yueniang jima je dala sedemdeset taelov. Nato sta odšla k uradniku Shangu.

Ko je padel mrak, je nekaj nosačev prineslo deske, skrbno ovite v rdeče blago. Položili so jih na dvorišče in Ximen Qingu so se zdele imenitne. Mizarje je poprosil, da jih razrežejo, in les je začel oddajati čudovit vonj. Glavni del je bil pet palcev globok, dva čevlja in pet palcev širok in sedem čevljev in pet palcev dolg. Ximen Qing je bil zelo zadovoljen. Poslal je po Ying Bojueja, da si jih ogleda, in ga vprašal, ali je kdaj v svojem življenju že videl tako odličen komplet desk.

Bojue je z navdušenjem rekel: »Vse na svetu ima svojega pravega lastnika. Te deske si kupil za mojo svakinjo in to je dokaz, da se je dobro odločila, da se je poročila s teboj.«

Ximen Qing je rekel delavcem: »Če boste s temi deskami skrbno rokovali, bo vsak od vas dobil pet taelov srebra.« Rokodelci so se z vnemo lotili dela in hitro sestavili krsto.

Ying Bojue je rekel Laibaoju: »Jutri navsezgodaj pojdi po daoističnega duhovnika Pana. Če bo privolil, ga nemudoma pripelji s seboj. Ne gre več odlašati.« Po tem, ko je to rekel, je skupaj s Ximen Qingom nekaj časa opazoval delavce pri delu na dvorišču. Domov se je odpravil šele, ko je prišla ura nočne straže.

»Pridi jutri zarana,« mu je rekel Ximen Qing. »Morda bi bilo dobro, če bi duhovnik prispel že prej.« Bojue mu je to obljubil in odšel.

Zvečer sta starka Feng in nuna Wang odšli v sobo gospe Li Ping'er. Videli sta Ximen Qinga, kako hodi po dvorišču. Predlagali sta ji, da bi prespali z njo v njeni sobi, a ni privolila. »Ta prostor je nečist in neprimeren za vaju, spat bosta šli v kako drugo sobo.« Ko je Ximen videl, da sta starka in nuna pri ženi, je odšel spat k Pan Jinlian.

Zvečer je gospa Li Ping'er naročila Yingchun, naj zapre vrata in jih zapahne. Nato je dejala: »Prižgi svetilko in odpri mojo skrinjo.« Yingchun je iz nje vzela nekaj oblek in nakita in jih položila ob stran. Nato je Li Ping'er poklicala nuno, da pride bližje, in ji dala pet taelov srebrnikov in zvitek svile. »Ko bom umrla,« je rekla, »preberite skupaj z ostalimi nunami nekaj svetih suter za mojo dušo.«

»Presvetla gospa,« je rekla nuna, »predaleč naprej gledate, Nebo se vas bo usmilo in gotovo si boste opomogli.«

»Obdrži denar in nikar ne povej Prvi gospe. Povej ji, da sem ti za darovanje bogovom plačala z zvitkom svile.« Nato je k sebi poklicala staro tetko Feng. »Starka Feng,« je dejala. »Ti si moja stara dojlja. Z menoj si že, odkar sem bila otrok. Sedaj umiram. Kar vam lahko podarim za spomin, sta zgolj ta stara obleka in ta nakit. In še nekaj srebra, da si boste lahko priskrbeli krsto. Oddahnite si, njegovo visočanstvo bom prosila, ali lahko ostanete v hiši kot oskrbnica, in prepričana sem, da vas ne bo odslovil!«

Tetka Feng je z eno roko vzela blago in srebrnike in pokleknila. V solzah je dejala: »Tu se moja sreča končuje. Dokler ste živeli v hiši, sem vedno imela nekoga, na kogar sem se lahko zanesla, le kam naj grem, ko vas ne bo več?«

Nato je gospa Li Ping'er k sebi poklicala še dojljo Ruyi'er in ji podarila vijolično svilo, modro svileno krilo in staro svileno obleko z ovratnikom, dve igli z zlatima glavama in srebrni okrased. »Skrbeli ste za mojega otroka,« je dejala, »in tudi ko je moj otrok umrl, sem še vedno upala, da boste negovali mojega naslednjega otroka. Želela sem si, da bi ostali z menoj do moje smrti. Toda zame sedaj ni več upanja in vaša gospodarja bom prosila, da vas po moji smrti obdržita, da boste lahko dojlili otroka Prve gospe, če ga bo povila. Podarjam vam te obleke in majhen spominek, da ne boste mislili, da nisem bila dobra do vas.«

Ruyi'er je pred njo izvedla *koutou*.* »Upala sem, da vam bom lahko vedno služila,« je zaječala. »Vedno ste bili tako dobri do mene. Jaz pa nisem preprečila smrti vašega sina, zaradi katere ste tako hudo zboleli. Prosim, govorite s Prvo gospo. Moj mož je že pokojni, in če me odslovijo, nimam kam iti.« Nato je dojilja s tal pobrala obleke in okraske in si med vstajanjem brisala solze z lic.

Nato je Li Ping'er k sebi poklicala še Yingchun in Xiuchun, ki sta pokleknili pred njeno posteljo. »Vidve sta mi služili že od otroštva dalje. Bili sta mi zvesti, vendar lahko za vaju sedaj storim bore malo. Imata že veliko svojih oblek, zato ne potrebujeta novih. Naj vama vsaki podarim nekaj zlatih brošk in vsaki eno zlato rožo. Glede tebe pa, Yingchun, gospod si te je že vzel, zato ne boš odšla od tod. Pre-svetlo Prvo ženo bom prosila, da poskrbi zate. Zate, Xiuchun, pa bom prosila Prvo gospo, da ti najde varen dom, saj ne želim, da bi te v tej hiši kdor koli zlorabljal. Nočem da bi moji služabnici trpeli, ko me ne bo več, in menim, da ne bosta našli nikogar, ki bi bil do vaju tako uvideven, kot sem bila jaz.«

Xiuchun je pokleknila na tla in zajokala. »Mati,« je zastokala, »za vedno bi rada ostala z vami.«

»Oh, ti tepka. Komu boš pa služila, ko me ne bo več?«

»Skrbela bom za vaš nagrobnik.«

»Moj nagrobnik ne bo dolgo ostal tu. Zažgali ga bodo in ti boš morala oditi.«

»Potem pa bova skupaj z Yingchun obe služili Prvi gospe.«

»To je ena od možnosti,« je rekla gospa Li Ping'er. Xiuchun ni najbolje razumela stanja. Yingchun je vzela okraske in zajokala. Niti besede ni mogla izustiti. Zato jima je gospa Li Ping'er dala poslednja navodila.

---

* Poklek, pri katerem se oseba s čelom dotakne tal v znak spoštovanja, čaščenja ali globokega spoštovanja.

Ob zori je v sobo vstopil Ximen Qing. Gospa Li Ping'er ga je povprašala glede krste. »Včeraj smo kupili deske,« ji je odvrnil, »in moške jo sedaj sestavljajo. Ne pozabi, to je vse samo zato, da bi odgnali tvojo bolezen. Ko boš ozdravela, jo bomo milostno podarili.«

»Koliko si odštel zanjo?« je vprašala. »Nočem, da po nepotrebem zapravljaš svoj denar.«

»Oh, ne preveč,« je odvrnil Ximen Qing. »Sto taelov ali nekaj takega.«

»To je veliko denarja za tako neuporabno stvar,« je rekla Li Ping'er. »No, brž jo pripravite za moj odhod.« Ximen Qing je odšel ven, da bi nadzoroval, kako tesarji opravljajo delo.

Nato sta jo prišli pogledat tudi Yueniang in Li Jiao'er. Ko sta videli, da je zares zelo bolna, sta jo vprašali: »Kako se počutite danes, sestra?«

Gospa Li Ping'er je Prvo gospo prijela za roko in zajokala: »Mati, zame ni več upanja.«

Prva gospa je zaihtela. »Sestra,« je rekla, »je še kar koli takega, kar vam leži na srcu? Z nama je tudi Druga gospa, zaupajte se nama.«

»Nič več pomembnega nimam povedati,« je odvrnila Li Ping'er. »Nekaj let smo živele druga ob drugi kot sestre in vedno sta bili prijazni do mene. Upala sem, da se bomo skupaj postarale, toda usoda ni hotela. Moj otrok je umrl, sedaj pa umiram tudi sama. Ko bom umrla, bosta za mano ostali obe moji dekli. Starejšo so že napravili v ženo in nedvomno boste pustili, da ostane na posestvu. Mlajšo pa obdržite pri hiši, če jo želite, v nasprotnem primeru pa ji prosim poiščite moža in jo pustite na prostost. Ne želim, da bi o njej govorili kot o neporočeni dekli. To želim, ker mi je dolgo dobro služila, in mi bo, potem ko umrem, lažje pri srcu, če vama sedaj to povem. Ruyi'er ne želi od hiše, zato jo, draga mati, zavoljo njene skrbi za mojega otroka in zame, prosim obdržite, da bo lahko skrbela tudi za vašega otroka.«

»Draga sestra,« je odvrnila Prva gospa, »naj vas te stvari nič več ne skrbijo. Zavezujem se, da bom vse uredila. Če nas boste zapustili, bo Yingchun prišla živeti k nam, Xiuchun pa bo počakala na Drugo gospo. Služabnica, ki ji trenutno služi, ni tako iskrena, kot bi hoteli, in tudi nekoliko lena je, zato jo bom morala kmalu odsloviti. Dojilja Ruyi'er nima kam iti, zato jo bom v vsakem primeru obdržala, četudi ne bom imela otroka. Poskusila ji bom poiskati moža,« je rekla gospe Li Ping'er.

»Nič ne skrbite glede tega,« je dodala Li Jiao'er. »S Prvo gospo obljubiva, da bova to uredili. Če bo Xiuchun prišla k meni, bom pustila, da ostane pri meni, in bom lepo ravnala z njo.«

Gospa Li Ping'er je nato poklicala dojiljo in obe služkinji ter jim zaukazala, naj pred damama izvedejo *koutou*. Yueniang je še enkrat zahlipala.

Tudi Meng Yulou, Pan Jinlian in Sun Xue'e so prišle pogledat, kako je z gospo Li Ping'er, in ta je vsaki posebej namenila lepo besedo. Potem so vse razen Yueniang odšle. »Mati,« ji je Li Ping'er rekla tiho, »če boste kdaj povili otroka, ga pazite kot punčico v svojem očesu. Vzgojite ga tako, da bo po vas nadaljeval rod. Ne bodite tako nepremišljeni, kot sem bila jaz, in se obranite pred vsemi spletkami.«

Yueniang je dejala: »Vem, sestra.« Te besede so jo globoko ganile. Ko bo Ximen Qing umrl, bo spomin nanje glavni razlog, da Pan Jinlian ne bo več smela biti pri hiši.

Med njihovim pogovorom je vstopil Qintong in velel, da prižgejo kadila, saj je prispel duhovnik Pan iz Templja petih vrhov. Yueniang je deklam ukazala, naj počistijo sobo, pripravijo čaj, prinesejo čisto vodo in prižgejo dragocena kadila. Skupaj z drugimi ženskami je odšla v sosednjo sobo, da bi prisluškovala, kaj bo povedal mojster Pan. V sobo ga je pripeljal Ximen Qing. Daoistični mojster je izza zaslona vstopil pri kotnih vratih. Ko se je približal Li Ping'erini

sobi, je pred stopnico pod verando stopil dva koraka nazaj in zdelo se je, da se z nekom pregovarja. Preden je vstopil, je ponovil nekaj okultnih izrekov, služabniki pa so odmaknili portiero. Usedel se je poleg postelje bolnice. Videti je bilo, kot da je vso moč zbral v svojih očeh. Tako je priklical vso silo duhovnega videnja, ki jo je pre-mogel. V rokah je držal meč, njegovi prsti so bili zviti v posebnem položaju. Ponovno je zamrmral in zdelo se je, kot da s pogledom predira vse stvari. Nato je odšel v drugo sobo in postavil mizico za prižiganje kadila. Ximen Qing je prižgal nekaj kadil, daoistični mojster pa je zažgal nekaj na roke napisanih talismanov in zavpil: »Vsi duhovi vkup!« Okrog sebe je pljuval iz ust, polnih posvečene vode. Kmalu so vsi začutili, da je zunaj sobe zavladal vrtimec strašne nape-tosti, sredi katerega se je pojavil bojevnik z rumenim turbanom na glavi. Mojster mu je rekel: »Na domu Ximen Qinga je bolna ženska po imenu Li. Ximen Qing je v njenem imenu vložil pritožbo pred mojim oltarjem. Ukazujem vam, da privedete varuha Zemlje in šest skrbnikov te hiše, da jih zaslišim in izvem razloge za njeno bolezen. Podvizajte se!« Mojster je zaprl oči. Njegova barva se je spremenila in sede se je vzravnal. Nato je položil roko na mizo, z drugo pa s kosom lesa udarjal obnjo, kot sodnik, preden izreče sodbo. To je trajalo kar nekaj časa.

Nato je duhovnik zapustil sobo, Ximen Qing pa ga je pospremil na zunanje dvorišče, da bi ga povprašal o njegovih ugotovitvah. »Ta ženska,« je rekel duhovnik, »nosi kazen, ki ji je bila naložena že pred generacijami. Na sodišču podzemlja jo toži nekdo, ki je v prejšnjem življenju utrpel krivico. Ne gre za zle duhove, ki bi se po-čutili ogrožene. Zato ni več mogoče storiti ničesar.«

»Častitljivi gospod,« je prosil Ximen Qing, »ali resnično ni mo-goče ničesar narediti?«

Duhovnik je odvrnil: »Sovraštvo in dolg vedno najdeta svojega dolžnika. Tudi predstavniki podzemlja bi bili tu brez moči.« Ko pa

je videl, kako resno misli Ximen Qing, je rekel: »Koliko let šteje gospa?«

»Sedemindvajset,« je odgovoril Ximen Qing.

»Dobro,« je dejal daoistični mojster, »opravi bom žrtvovanje zvezdi njene usode in ugotovil, kako svetla je luč njenega življenja.«

Ximen Qing je vprašal, kdaj bi to lahko naredil in kaj bo pri tem potreboval. »Danes okoli polnoči,« je odgovoril mojster. »Potreboval bom nekaj belega prahu, da označim mejo. Postavil bom oltar, prekrit z rumeno svilo, nato pa razvrstil zvezde po zaporedju in žrtvoval pet vrst žita, juho in datlje. Ne bom potreboval niti mesa niti vina. Potreboval bom svetilko, ki bo predstavljala njeno življenjsko luč, in sedemindvajset lampijonov. Prav tako bom rabil dežnik, da pokrije svetilke. To je vse. Vi se boste morali postiti, obleči v črno in priti sem, da se poklonite. Jaz pa bom opravil žrtvovanje. Poskrbite, da boste z dvorišča odstranili vse pse in kokoši, saj me ne smejo zmotiti.«

Ximen se je takoj lotil priprave vsega potrebnega. Šel je v umivalnico, se okopal in preoblekel v čista oblačila. Prosil je Ying Bojueja, naj ostane pri njem, in z mojstrom sta se skupaj okrepcala z meniškim obrokom.

Okrog polnoči so bili oltar in lampijoni pripravljene. Mojster je sedel na podij, postavljen nad oltar in lampijone, ki so bili obešeni glede na lego zvezd. Nad vsem skupaj so se raztezali veliki dežniki in okrog podija je ležalo dvanajst glavnih zvezd. Spodaj so bili lampijoni, ki so predstavljali življenje gospe Li Ping'er. Teh je bilo sedemindvajset. Mojster je recitiral predgovor. Nato je prišel Ximen Qing, oblečen v črno, in pokleknil. Služabniki so se umaknili. Nikomur ni bilo dovoljeno ostati. Lampijone so prižgali drugega za drugim. Mojster je sedel na stol s sklonjeno glavo in mečem v roki. Nekaj si je zamrmral, nato se ozrl proti nebu in nogi položil v natančno določen položaj. Trikrat je prižgal kadilo, da bi pridobil

vednost o treh svetovih. Vsak ukaz, ki ga je dal, je bil slišati kot grmenje. Noč je bila jasna. Na nebu so svetile zvezde. Nenadoma se je povsod stemnilo in zapihal je mogočen veter.

*To ni rjojenje tigrov
ali šepetanje zmajev,
ampak veter, ki zapiha skozi vrata
in švigne mimo zastora,
veter, ki sunkovito huškne skozi rože in jim odtrga liste
in prežene oblake, da zapustijo gore,
prinese dež oceanu.
Divje gosi so izgubile svoje samce in bridko gagajo,
divje race in čaplje so prestrašene,
angel lune v naglici zapahne vrata svoje palače,
in nesmrtni Lie Zi daleč stran sredi neba kliče na pomoč.*

Veter je trikrat zapihal. Sledil mu je ledeno mrzel piš, ki je ugasnil vseh sedemindvajset lampijonov. Duhovnik je zagledal moža v beli obleki v spremstvu dveh v črno oblečenih služabnikov. Prišli so in prinesli list papirja, ki so ga položili na mizo. Daoistični mojster ga je prebral. Šlo je za poslednjo sodbo podzemlja. Na listu so bili trije žigi. Stopil je k Ximen Qingu in dejal: »Vstanite, prosim. Vaša gospa je grešila proti Nebu. Naše molitve so zaman. Luč njenega življenja je ugasnila. Ni več upanja, smrt ni več daleč.«

Ko je Ximen Qing to slišal, je sklonil glavo in obmolčal. Zaječal je. Nazadnje je rekel: »Presvetli mojster, morate ji pomagati!«

»To je volja Neba,« je rekel duhovnik. »Nič ne morem storiti.« Prosil ga je, ali lahko gre. Ximen Qing ga je rotil, naj ostane čez noč. »Kot mojstru mi ni težko hoditi po rosi in preživeti noči v gorah.« Ximen Qing ga ni mogel prepričati, da ostane. Služabnike je prosil, da prinesejo mojstru balo blaga in tri taele srebra. »Volja božanstev

je, da uporabljam znanje, ki ga imam,« je dejal mojster. »Zaklel sem se, da ne bom nikoli ničesar vzel od tega sveta. Vašega daru ne morem sprejeti.« Vendar je pod pritiskom velel pripravniku, naj vzame blago in si da sešiti haljo. Preden je odšel, je Ximen Qingu dejal: »Danes zvečer ne hodite v njeno sobo. Če greste, boste imeli tudi vi težave. Bodite previdni! Bodite zelo previdni!« Odkorakal je skozi vrata in izginil kot kafra.

Ximen Qing se je vrnil na dvorišče. Ko je videl, da so vsi lampijoni ugasnili in da ni nikjer ne duha ne sluha o duhovih odrešenikih, je v srcu občutil globoko žalost in se vpričo Ying Bojueja razjokal.

»Takšna je njena usoda, brat,« je dejal Ying Bojue. »Ne moremo nasprotovati volji Neba in jo hoteti obdržati zase! Ne smeš se toliko trpinčiti. Odbila je že tretja ura zjutraj.« Nato je nadaljeval: »Brat, utrujen si, pojdi in se spočij. Jaz bom sedaj odšel in se vrnil zjutraj zarana.« Ximen Qing je ukazal Lai'anu, naj vzame lampijon in sveti Ying Bojueju na poti domov.

Nato je zapahnil vrata in sam odšel v svojo študijsko sobo. Njegovo srce je bilo strto in zgolj sedel je lahko v samoti in vzdihoval. Razmišljal je o tem, da mu je daoistični mojster prepovedal iti v sobo k svoji dragi. »Toda kako jo lahko sedaj pustim samo?« si je rekel. »Grem, pa četudi bom zaradi tega morda umrl. Morda si želi z menoj spregovoriti še nekaj zadnjih besed.« Tako se je odpravil v sobo Li Ping'er.

Gospa Li Ping'er je spala, z obrazom, obrnjenim proti steni, a se je zbudila, brž ko je zaslišala vstopiti Ximen Qinga. Obrnila se je k njemu in ga vprašala: »Zakaj si prišel, brat?« Nato ga je povprašala o lampijonih.

»Lahko si oddahneš. Z lampijoni ni bilo nič narobe.«

»Brat,« je rekla gospa Li Ping'er, »nikar me ne poskušaj preslepiti. Ravno kar sem videla tistega mrtveca, ki me je prišel nadlegovat skupaj še z dvema pajdašema. Rekel mi je, da ste poslali po daoističnega

mojstra, da me reši pred smrtjo. Vendar je rekel, da vse obtožbe podzemlja proti meni veljajo in da mu ne morem ubežati. Razjarjeno je odkorakal in rekel, da se jutri vrne pome.«

Ko je slišal te besede, je Ximen Qing glasno zahlipal. »Oh, sestra,« je rekel, »naj te ne skrbi glede njega. Upal sem, da bova skupaj doživela visoko starost. Nikoli si nisem mislil, da me boš tako zgodaj zapustila. Raje bi videl, da bi namesto tebe umrl jaz. Bilo bi bolje kot to neznosno trpljenje.«

Gospa Li Ping'er je Ximen Qinga objela okrog vratu. »Brat,« je dejala, »vedno sem si želela živeti s tabo, vendar sedaj grem. Preden za vedno zaprem oči, bi ti rada še nekaj povedala. Imaš veliko gospodinjstvo in samo ti ga lahko vodiš. Vedno moraš biti previden in ne odločaj se nepremišljeno. Bodi dober do Prve žene. Vem, da ti bo enkrat v bližnji prihodnosti povila otroka, ki bo po tvoji smrti prevzel posest. Sedaj si na visokem položaju, zato ne popivaj toliko, kot si v preteklosti. Zvečer se bolj zgodaj vračaj domov. Tvoje družinske obveznosti so pomembnejše od svečanih večerij. Če bi ostala živa, bi ti lahko svetovala. Le kdo si bo upal biti iskren s tabo po moji smrti?«

Te besede so se kot meč zarile globoko v Ximen Qingovo srce. »Sestra moja,« je rekel Ximen Qing, »ni me treba poučevati o tem. Ko boš enkrat mrtva, kdo bi si drznil ločiti tvoji služkinji? In tudi dojlja ne bo odpuščena. Od vseh se bo pričakovalo, da bodo bdele nad tvojo duhovno tablico.«

»Kaj je tako pomembnega pri duhovni tablici?« je vprašala Li Ping'er. »Ko jo bodo po pogrebu prinesli domov in bo opravljena peta od sedmih tedenskih komemoracij, jo bodo lahko preprosto zažgali in s tem bo konec.«

»Sestra moja,« je rekel Ximen Qing, »naj te to nič ne skrbi. Dokler bom živ, se bodo tvoji duhovni tablici vedno prinašale daritve.«

Ko je bilo njunega zaupnega srečanja konec, ga je Li Ping'er spodbudila z besedami: »Raje pojdi spat. Pozno je.«

»Ne bom spal,« je rekel Ximen Qing. »Družbo ti bom delal tukaj v tvoji sobi.«

»Ne bom še umrla,« je rekla Li Ping'er. »Ta soba je prežeta z neprijetnim vonjem in motil te bo dim kadila. Poleg tega ne bo primerno, da bi služabnice skrbele zame, če boš ti tukaj.«

Ximen Qing ni imel druge izbire, kot da je služabnicam dal navodila, naj skrbno pazijo na svojo gospodarico, nato pa se vrnil v glavno sobo v zadnjem delu kompleksa in Yueniang podrobno pojasnil, da obred z lampijoni ni obrodil sadov.

»Ravno se vračam iz njene sobe,« je dejal, »in opazil sem, da še vedno dovolj jasno govori. Če se je bodo nebesa le usmili, bo morda še ozdravela. Kdo ve?«

»Njene oči so udrte,« je rekla Yueniang. »Njene ustnice so se izsušile, ušesa pa so vroča. Kako lahko pričakujemo, da si bo opomogla? Samo vprašanje časa je. Njena bolezen ji omogoča, da ostane bistra in jasno govori, dokler ne preneha dihati.«

»Odkar je postala članica našega gospodinjstva,« je dejal Ximen Qing, »ni nikoli užalila nikogar, ne visokega ne nizkega. Poleg tega je zelo ustrezljiva in ni nikoli o nikomer rekla žal besede. Kako naj se ji odrečem?« Ko je to rekel, je spet začel jokati in tudi Yueniang ni mogla zadržati solz.

Li Ping'er je poklicala Yingchun in doviljo ter jima rekla: »Pomagajta mi, da se obrnem proti steni, da bom lahko zadremala. Koliko je ura?« je vprašala.

»Petelin še ni zapel,« je rekla dovilja. »Gotovo je že četrta ura.« Nato je rekla Yingchun: »Zamenjajva vpojni travnati papir pod njenim telesom, pomagajva ji, da se obrne proti steni, in jo pokrijva z odejo, da bo lahko malo zaspala.«

Vsi so prestali vso noč, ne da bi zatisnili oko. Stara tetka Feng in nuna Wang sta končno odšli spat za zaprta vrata v sosednji sobi, Yingchun in Xiuchun pa sta položili posteljnino na tla pred svojo gospodarico in legli spat. V stanju globokega spanca je Yingchun sanjala, da je Li Ping'er vstala s *kanga*,* jo stresla in rekla: »Vidve poskrbita za hišo. Jaz odhajam.« Zjutraj se je nenadoma zbudila in videla, da svetilka na mizi še ni ugasnila. Ko je pogledala na posteljo, je njena gospodarica še vedno ležala z obrazom obrnjena proti steni, ko pa jo je otipala z roko, je ugotovila, da ji sapa ne prihaja več iz ust.

Yingchun je v naglici vse zbudila, prižgali so svetilke in se zbrali, da bi videli, kaj se je zgodilo. Opazili so, da ne diha več in da njeno telo leži v luži krvi. V strahu so stekli nazaj v zadnji del kompleksa, da bi obvestili Ximen Qinga. Ko je Ximen Qing slišal, da je Li Ping'er mrtva, sta z Wu Yueniang pohitela v sprednji del kompleksa. Z dolgimi koraki sta prišla do nje in dvignila odejo z njenega telesa. Barva njenega obraza je bila nespremenjena; njeno telo je še vedno ohranjalo nekaj toplote; neopazno je izginila. Njeno telo je bilo oblečeno le v životec iz rdečega satena.

Ximen Qing se ni zmenil za strjeno kri, ki je umazala njeno telo. Objel jo je z obema rokama in nežno poljubil njena dišeča lica. Z obžalovanjem in bolečino v srcu je nenehno ponavljal: »Moja izgubljena sestra! Moja ljubezniva in pravična sestra, tako ustrezljiva! Kako me lahko tako zapustiš? Raje bi, da bi jaz, Ximen Qing, umrl namesto tebe. Tudi jaz bom kmalu šel. Kaj mi je še preostalo od življenja?«

Tam, v njeni spalnici, je skočil visoko v zrak in začel glasno vpiti. Wu Yueniang si je med nenehnim jokanjem brisala solze. Kmalu so

---

* Kang (炕) je vrsta ogrevane postelje ali podesta, ki jo pogosto najdemo na severu Kitajske.

Li Jiao'er, Meng Yulou, Pan Jinlian, Sun Xue'e in člani celotnega gospodinjstva, visokega in nizkega položaja, skupaj s služkinjami in strežnicami, začeli jokati, kot da bi hoteli pognati streho v zrak, in zvok njihovega joka je pretresel zemljo.

Yueniang je rekla Li Jiao'er in Meng Yulou: »Ne vemo, kdaj natančno je ponoči umrla. Na njenem telesu ni niti enega samega kosa oblačila.«

»Potipala sem njeno telo,« je rekla Meng Yulou, »in še vedno je toplo. Od njene smrti še ni minilo dolgo. Izkoristimo priložnost in jo oblecimo, dokler so njeni udi še topli. Kaj še čakamo!?!«

Yueniang je opazila, da je Ximen Qing ležal z obrazom na njenem telesu, jokal in vzdihoval: »Nebesa me hočejo uničiti, mene, Ximen Qing! Ljuba sestra, v treh letih, odkar si postala članica moje družine, nisi doživela niti enega dobrega dne. Jaz sem te uničil.«

Ko je Yueniang slišala te besede, se ji je srce nekoliko vznemirilo. Rekla je: »Kakšen cirkus pa uprizarjaš! Nekajkrat jokaj zanjo, nato pa pozabi. Se ti ne zdi nič strašno, ko tako jokaš ob truplu? Tvegaš, da se okužiš z nečistimi izločki iz njenih ust. In če ona ni imela niti enega dobrega dne, kdo ga je potem imel? Če bi jo lahko ohranili pri življenju, bi bilo to drugače, toda ko človekova leta enkrat minejo, kdo lahko ubeži tej poti?« Nato je naročila Li Jiao'er in Meng Yulou: »Vzemita ključe in v drugi sobi poiščita pogrebna oblačila, ki jih je pripravila vnaprej, da si bomo lahko med seboj pomagale, ko jo bomo oblačile vanje.« Rekla je tudi: »Šesta sestra, midve pa poglejva, ali bi ji lahko uredili lase.«

Ximen Qing je rekel Yueniang: »Poskusi izbrati dva kompleta oblačil, ki jih je imela še posebej rada, da jo oblečemo.«

Yueniang je skladno s tem dala navodila Li Jiao'er in Meng Yulou, rekoč: »Poiščita suknjič iz škrlatnega satenastega brokata s krilom iz brokata rumene barve vrbe; svileno bluzo lila barve, z vzorcem oblakov, ki jo je nosila na začetku leta na našem obisku pri gospe

Hong, s širokim vlečnim krilom kraljevsko modre barve; in obleke, ki so bile zanjo izdelane nedavno.«

Nato je Yingchun vzela svetilko, Meng Yulou pa ključce, in skupaj sta se hitro odpravili v sosednjo spalnico. Tam sta sneli drugo lakasto skrinjo, okrašeno z zlatimi vzorci, v kateri so bila oblačila. Ko sta Meng Yulou in Li Jiao'er odprli pokrov skrinje, sta nekaj časa brskali po njej, dokler nista našli treh oblek, ki sta jih iskali, ter kratko, tesno prilegajočo se satenasto spodnjo majico vijolične barve, kombinežo iz belega bombaža, par škrlatnih spodnjic, par belih satenastih ženskih nogavic in par figuriranih gležnarjev.

Li Jiao'er je te stvari hitro odnesla v sosednjo sobo in jih pokazala Yueniang. Yueniang se je medtem skupaj z Jinlian ob svetlobi svetilke ukvarjala s spenjanjem las Li Ping'er v šinjon. Varno sta ga zvili, zavili v vranje črno ruto in ga pritrdili s štirimi zlatimi sponkami. Li Jiao'er je vprašala: »Kakšne barve čevlje naj ji obujemo?«

»Sestra,« je rekla Jinlian, »čevlji, ki so ji bili najbolj všeč, so bili tisti iz škrlatnega brokata, z belimi satenastimi visokimi petami. Te čevlje je obula le nekajkrat. Poskusiva najti ta par.«

»To ne bo šlo,« je rekla Yueniang. »Če bi jih nosila, ko bi nastopila pred sodiščem spodnjega sveta, bi bila obsojena na skok v peklensko ognjeno jamo. Namesto tega raje poišči par iz čistega svilenega brokata, z visokimi petami, ki ga je nosila prejšnji dan, ko je šla k svoji svakinji. To bi bil primernejši par.«

Ko je Li Jiao'er to slišala, je šla pogledat v štiri majhne lakaste komode, okrašene z zlatimi vzorci. Odprla je predale komode in ga končno našla v drugem velikem paketu novih čevljev. Skupina je nato začela oblačiti truplo.

Medtem je Ximen Qing pod nadzorom številnih služabnikov odstranil zvitke slikarstva in kaligrafije s panojev v glavni sprejemni dvorani. Tam je s stoječimi zasloni ustvaril zaprt prostor, kamor so prenesli telo Li Ping'er in ga položili v krsto. Pod njeno telo

so namestili brokatno podlogo, nato pa telo pokrili s papirnatim plaščem. Postavili so mizo za njeno duhovno tablico in kadilnico, prižgali pa so tudi svetilko za bedenje. Dva služabnika sta bila imenovana za služenje duhu pokojnice – eden je udarjal na gong, drugi je kuril papirnati denar. Dai'ana so poslali, da čim prej pripelje mojstra jin-janga Xuja, da bi določil čas njene smrti in razložil vedeževalska besedila. Ko je Yueniang nadzorovala odstranitev oblačil, potrebnih za obredno obleko trupla, so zaklenili vrata v spalnico Li Ping'er. Odrpta je ostala samo soba s *kangom*, namenjena čakajočim služabnicam in ženskam. Ko je stara mati Feng ugotovila, da je njena gospodarica mrtva, so ji solze tekle kot reka, iz nosu pa ji je tekla voda. Nuna Wang je mrmrala sveta besedila za dušo Li Ping'er, skupaj s *Srčno sutro*, *Sutro zdravilnega Bude*, *Sutro o razrešitvi konfliktov*, *Sutro Śūraṅgama* in *Božansko mantro velikega sočutja in srednje poti*, da bi sprejela dušo pokojnice in jo usmerila na pravo pot v kraljestvu mrtvih. Medtem se je Ximen Qing v sprejemni dvorani ob žalosti tolkel po prsih, božal truplo in jokal, dokler ni ostal brez glasu. Neprenehoma je klical: »Moja ljuba in pravična sestra!« Bližala se je zora.

Medtem ko so bili vsi tako zaposleni, se je zaslišalo kikirikanje petelina in Dai'an se je vrnil z mojstrom jin-janga Xujem, ki je Ximen Qinga pozdravil z besedami: »Zelo mi je žal za smrt vaše žene. Ob kateri uri je vaša gospa umrla?«

»Točen čas ni znan,« je dejal Ximen Qing. »V času, ko je šla spat, se je že oglasila četrta straža in ljudje v njeni sobi so bili tako utrujeni, da so vsi hitro zaspali, zato ne vemo natančno, kdaj je umrla.«

»Katera od vaših žena je bila to?« je vprašal mojster Xu.

»To je bila moja Šesta konkubina,« je odgovoril Ximen Qing. »Imela je neprijetno bolezen, ki se je vlekla vse do danes.«

»To ni pomembno,« je rekel mojster Xu, ki je nato naročil oskrbnikom, naj prižgejo svetilke v sprejemni dvorani, in dvignil papirnato

rjuho, da bi si jo lahko ogledal. Na prste je preračunal čas in rekel: »Ker smo zdaj natanko na dveh petinah pete ure zjutraj, je morala umreti med prejšnjo uro, ki ustreza zemeljski veji zhou oziroma vola.«

Ximen Qing je nato naročil, naj mu priskrbijo čopič in črnilni kamen, ter mojstra Xuja prosil, naj razloži svoja vedeževalska besedila.

Mojster Xu je ob svetlobi svetilk odprl svojo črno torbo, vzal almanah z večnim koledarjem in se posvetoval z njim. Ko je ugotovil njeno deklinško ime in osem znakov, ki so določali njen horoskop, je začel izgovarjati, kot sledi:

Pokojnica, rojena Li, žena Ximen Qinga, se je rodila opoldne petnajstega dne prvega meseca leta xinwei v obdobju vladavine Yuan-yuja in umrla ob dveh zjutraj sedemnajstega dne devetega meseca leta dingyu v obdobju vladavine Zheng Heja. Dejstvo, da je dan njene smrti dan bingzi v mesecu wuzu, kaže na konflikt med nebesnimi stebli in zemeljskimi vejami, zaradi česar je ta dan neugoden za kakršno koli dejavnost. Duh pokojne je visok deset metrov in je usmerjen v jugozahodno smer. Člani njene ožje družine naj se vzdržijo objokovanja, dokler si ne oblečejo žalnih oblačil. Na dan obreda darovanja ljudje, rojeni v letu zmaja, tигра, petelina in kače, ne smejo biti prisotni pri obredu, z izjemo sorodnikov.

Wu Yueniang je tu poslala Dai'ana, da bi naročil mojstru Xuju, naj pogleda v svojo črno knjigo o tem, kaj jo čaka v prihodnosti.

Mojster Xu se je posvetoval s svojimi ezoteričnimi besedili jin-janga in izrekel:

Danes je dan Bingzi, njena smrt pa se je zgodila med uro v zodiakalnem znamenju vola. Če bo pokojna odšla v Nebesa, bo odšla v Palačo dragocene Vaze, če se bo ponovno rodila v ta svet, pa v deželo Qi. V prejšnjem življenju se je rodila kot sin družine Wang v Binzhouu. Kot ta človek je bila kriva uboja breje ovce, zato je bila v

tem življenju njena žival ovca. Oče in mati sta ji umrla, zato ni imela sorodnikov, od katerih bi bila odvisna. Sprva je vstopila v bogato gospodinjstvo kot konkubina, vendar je trpela zaradi sovražnosti gospodarjeve zakonite žene. Kasneje, ko je dobila lastnega moža, je ugotovila, da sta bila nezdržljiva. Rodila je sina, vendar je ta prežgodaj umrl, njena potlačena jeza pa je povzročila krvavitev iz spodnjega dela telesa, zaradi česar je umrla. Devetega dne tega meseca jo je duša zapustila in se ponovno rodila kot hči poveljnika Yuana v prefekturi Kaifeng, v provinci Henan. Tam bo trpela revščino, vendar bo zdržala do devetnajstega leta, ko se bo poročila z bogatim moškim, veliko starejšim od nje. V zrelih letih bo uživala blaginjo in živela do dvainštiridesetega leta, ko bo znova podlegla napadu jeze in umrla.« Nato je končal branje napovedi iz črne knjige. Vse prisotne ženske so glasno vzdihnile od začudenja.

Ximen Qing je nato prosil mojstra Xuja, naj ugotovi, kateri dnevi bi bili ugodni za položitev temeljev za njeno grobnico in pogrebni obred. Xu je vprašal, kako dolgo želijo hraniti truplo v hiši. Ximen Qing je med jokom odgovoril: »Še vedno je videti tako živa. Kako naj prenesem, da jo bom poslal na pot? Rad bi jo obdržal tukaj do obeležja petega tedna.«

»V petem tednu ni nobenega primernege dne za njen pokop,« je rekel Xu, »v četrtem tednu pa so. Predlagam, da se zemlja za njen grob skoplje opoldne osmega dne desetega meseca in da se pogrebna slovesnost opravi ob deseti uri dopoldne dvanajstega. Oba ta dneva sta primerna z vseh vidikov.«

»Dobro torej,« je rekel Ximen Qing, »pogrebni spreved se bo odpravil dvanajstega dne desetega meseca.«

Mojster Xu je nato napisal mrliški list in ga položil na telo pokojnice, nato pa Ximen Qingu naročil: »Obred polaganja v krsto naj se opravi devetnajstega v mesecu ob osmih zjutraj. Vaše gospodinjstvo bo odgovorno za vse priprave.«